

Fredrik Reinfeldt: Almedalstal 2008

Talare

Fredrik Reinfeldt
Partiledare

Datum

11 juli 2008

Plats

Visby, Gotland

Häromdagen hände det faktiskt igen, hos en företagare, ett byggprojekt företag i Solna norr om Stockholm. Jag träffade en pensionär som arbetar. En 66-åring som tyckte att det var roligt att få fortsätta att göra nytta på arbetsmarknaden. Företagaren som anställt honom sa: ”Det är den bästa vi har. Vi ska hitta ännu fler. De kan så mycket. De är så ödmjuka i att lära andra hur man borde göra.” Det är en i en växande skara av äldre som arbetar i Sverige. De är snart 100 000. De förtjänar en stor respekt.

En pensionär som arbetar, vad är det för något egentligen? Pensionär – det är enligt ordboken en person som lever av folkpension. Folkpension utbetalas till den som permanent har förlorat sin inkomst. En pensionär som arbetar är alltså en person som arbetat färdigt, som arbetar. Det är så där ibland. Begreppen går inte riktigt ihop. Jag minns min gamla riksdagskollega som sa att han var upprörd för han blev utesluten ur riksdagens nykterhetsgrupp bara för att han druckit några glas vin. Ibland går inte begreppen ihop. Jag har lärt mig i politisk verksamhet, att när det ser ut så då förebådar det något nytt. Vi utvecklade nya moderaterna för att förstå det som är nytt, det som utvecklar Sverige mot framtiden. Vi tycker att det vi nu pratar om därför är viktigt. Folkpension har vi inte haft så länge i det här landet. Det inrättades 1913. I ett land där medelåldern var 55 år bestämde man att pensionsåldern skulle vara 67. Men det var medelåldern, det. Minns Henning Nilsson i Per Anders Fogelströms fantastiska Stadserie. Ni vet han på vilken staden väntar i Mina drömmars stad, han som efter hårt arbete och sjukdom dog 34 år gammal. En romanfigur, kan någon säga, men väldigt betecknande för sin tid för många andra också. Det var bokstavligen ett Sverige där många föddes, arbetade och dog. Så är det inte längre.

2004 kunde vi räkna dem som var 65 år fyllda till 1 550 000 svenskar, 2010 – och det vill jag påpeka är ett viktigt år – då kommer de att vara 1 720 000. Det är 170 000 fler 65 år eller äldre på bara sex år. Det är den typ av ökning som vi måste se när det gäller vilka som ska gå från vänstersidan till alliansen för att vi

ska få förnyat förtroende 2010. Mina vänner, det är stort! Vi talar om många, många människor.

Vad är vår samhällsbeskrivning av alla dessa äldre? Jo, i Sverige beskriver vi saker svenskt, dvs enhetligt. En pensionär är en pensionär som är en pensionär. Likadana allihopa, ofta med lite följdbeskrivning ”sjuk”, ”i behov av stöd”, lite osäkert om de är kapabla att fatta egna beslut. I ett högstämt tal meddelar en partiledare i Almedalen att han eller hon tackar landets pensionärer för de insatser de gjort. Gjort! Så talar vi till äldre i Sverige. Om jag hävdar att en del av detta är sant, det finns äldre som passar på den beskrivningen, men samtidigt hävdar att den som är 65 år fylld i Sverige idag vanligast kan beskrivas som en person som är frisk, med arbetsförmåga både när det gäller att arbeta i lönearbete eller på annat sätt vara aktiv i en tid när mycket erbjuds på ålderns höst. Dessutom många gånger med ekonomiska marginaler av ett slag som många inte har, kanske inte nu, men framförallt om några år. Har jag då gett rätt beskrivning och framförallt är det den känslan vi har inför äldre här i Sverige? Spelar det nån roll, säger nån. Ja, det spelar roll. Politik formas väldigt ofta ur vår bild av verkligheten. Är det korrekt blir det ofta bättre politiska förslag, men ibland är den skev eller något nattstånden och ur detta riskerar vi att dra felaktiga slutsatser. Därför spelar det roll att vi förstår hur de äldre har det i Sverige.

Det finns de som gjort det. På nätet hittar man en del av det som skvallrar av det som ska komma. Det finns hemsidor som heter ”Hyr en senior”, eller den jag läste som heter ”Hyr en pensionär”. Där får vi lära oss tio skäl till varför det är klokt att anlita en pensionär. 1: Behöver inte vara ledig för att dagis eller skola är stängd. 2: Behöver inte vara hemma för vård av sjukt barn. 3: Kan jobba över med kort varsel. 4: Ger hellre en hjälpende hand än slåss med vass armbåge. 5: Kan sitt område och har sett problemen förut. 6: Jobbar mer när säsongen kräver det. 7: Är fokuserad på arbetet, behöver inte bekymra sig om barnen därhemma. Det kan man diskutera...8: Vet redan sitt eget värde, behöver inte bevisa något för andra eller sig själv. 9: Litar på egna erfarenheter, är inte karriärsugen. 10: Har massor med erfarenhet men är ändå redo att lära sig något nytt. Detta, mina vänner, är mer än en beskrivning som ger tio skäl för att anlita en pensionär, det är en beskrivning av ett Sverige på väg in i en ny tid. Förstår vi att ha rätt utgångspunkt i vilka förutsättningar vi ser för våra äldre? Man kan se att politiken haft påverkan. Det nämns att den som jobbar på äldre dar inte får jobbskatteavdrag en gång, utan två gånger. Dubbelt jobbskatteavdrag till 65

eller äldre som arbetar, och det nämns hur de hushållsnära tjänsteavdragen är grund för att man just ska anlita en senior eller pensionär. Den som tar sin utgångspunkt i att bejaka att här finns arbetsförmåga och kraft och utformar politiken därefter kommer se ett annat Sverige växa fram. Vi införde faktiskt den där pensionärsskatten vi pratade om i valet 2006. Vi dubblade jobbskatteavdraget, det är faktiskt den i Sverige som får mest ut av sitt egna arbete, det är de som är 65 år fyllda och fortsätter att arbeta.

Några viktiga utgångspunkter när vi formulerar vår politik för äldre i Sverige: Utgå alltid från att människor, vilken ålder de än har, har en vilja att fatta sina egna beslut och för en politik som uppmuntrar till eget deltagande och eget arbete. Det kan gälla inne på arbetsmarknaden, men också gälla allt annat som äldre gör idag för att få Sverige att fungera. Se på kultursektorn, se på föreningslivet. Tala med de stressade småbarnsföräldrarna. Vem bär upp det svenska samhället idag? Det är de äldre. Utforma en politik som bejakar detta. Jag har sett kraften. Man har gjort det när man som jag styrketränat med 85-åringar i Huskvarna eller dansat finsk tango, som jag också har gjort, i Borås.

Minns vad kärnan i den svenska välfärden också betyder för många äldre. Minns vad kvalité och värdighet i äldreomsorgen, väl fungerande tillgänglighet i sjukvården betyder.

För många av oss är det uppgifter i media om hur det är, eller nånting vi hör via någon anhörig eller någon vi ser på ålderns höst i vår släkt eller nära bekantskap. För många äldre är detta deras liv, deras vardag. Att äldreomsorg och sjukvård fungerar och får sina resurser. Därför måste svensk politik utformas så att de resurserna verkligen får sitt utrymme. Det är också en viktig del av att bejaka just att äldre ser lite olika ut i Sverige. Minns att andras arbete påverkar våra pensionärer. Jag vet, jag läser också de där insändarsidorna som säger "Min pension är något jag stoppat undan lite av och som jag ska få på ålderns höst". Det må gälla avtalspensioner eller privata pensioner men stämmer inte på det allmänna pensionssystemet. Det är utformat så att det är de som arbetar idag som säkerställer dagens pensionärers pensioner. Med följsamhetsindex blir det så att ju fler som arbetar desto bättre blir utvecklingen för pensionerna. Därför är den bästa politiken för den som på ålderns höst inte arbetar, som vill ha högre pension, att se till att det förs en politik i landet för att de med arbetsförmåga också verkligen arbetar. Det är så det svenska pensionssystemet hänger ihop.

Det finns en grupp som inte har ATP-poäng, som inte är kopplat till följsamhetsindex, som lever på garantipension allena. Vi har även äldregrupper som inte ens har det till stöd. De lever med mycket små marginaler, ofta våra allra äldsta. Inte sällan kvinnor över 85 år. Där har alliansen sagt att vi vill utforma förbättrat stöd till dessa grupper. Det vore en av de fördelningspolitiskt mest riktiga saker vi kunde göra, det vill vi återkomma med i höstens budget.

Min utgångspunkt, och mitt besked till de äldre i Sverige är: Nöj er inte med ett tack för det ni gjorde, kräv respekt och utrymme för all den kraft att vara med och bygga upp Sverige som ni redan har och som ni vill fortsätta att utverka också i framtiden. Snart 100 000 äldre som arbetar... Det är inte bara för dem vi utverkat en arbetslinje. För mig är arbetslinjen vår tids frihetsutmaning. Vi menar med arbetslinje att den som har arbetsförmåga också ska arbeta. Vi menar att arbete i sig har ett högre värde. Den som arbetar utvecklas som människa. Den som arbetar får en egen försörjning, en möjlighet att stå på egna ben, kan i högre utsträckning påverka sin egen tillvaro. De bidrar till sin egen tillvaro och säkerställer välfärden för de som ingen arbetsförmåga har. Den som arbetar är friskare än den som inte arbetar. Den som arbetar är med sällan ensam. Det är ett värde i ett modernt samhälle att föra en politik som sätter heder i en arbetslinje. Det är så pass viktigt att vi är beredda att utforma en politik som ibland möter en skepsis, en ovilja till arbete för egen del, och ändå hävda denna arbetslinje. Människan fungerar så, vi har inte alltid motivation i alla lägen. Vi har ibland inte samma motivation på morgonen som på kvällen. Vi har inte i alla lägen motivation. När det gäller brist på motivation – jag inser att man kan uppfatta det här olika – men jag ser framför mig en man som går bakom sin hustru på Ikea. Det är brist på motivation. Med det vill vi säga att all vår fantastiska förmåga till trots så har vi dagar när vi tänker lite annorlunda. Och jag kan inte förstå varför det så ofta i svenskt samhällsliv beskrivs som något hedervärt att avbryta arbetslinjen. Att beskriva det som något bra att människor – för det händer oss alla som blir sjuka eller får problem – måste se det som början på en mycket lång sjukfrånvaro. Varför måste den som går in i väggen bäras ut på bår för alltid? Varför har vi inte en attityd att det folk på jorden som är friskast, som lever längst rimligen inte borde vara sjukskrivna den längsta tiden? Varför hyllas de brott mot arbetslinjen som innebär att människor kommer bort från eget arbete, inte har kontakt med arbetsmarknaden, trots att det ofta påverkar både hälsa, känsla av ensamhet och minskade möjligheter att påverka sin egen situation? Vi vill istället föra en politik som underlättar en arbetslinje. Utgångspunkten är att göra det mer lönsamt att arbeta. Det ska löna

sig bättre att arbeta än att inte arbeta. De som föreslår att man ska föra upp ersättningar för att inte arbeta till 90 procent av inkomsten, dessutom under mycket lång tid, de berättar för er, kära svenska folk, att det ska vara mer lönsamt att inte arbeta än att arbeta. Det vet alla som nån gång haft ett arbete att det är kostnader förknippat med ett arbete – kläder, transporter. Ska vi konstruera system som gör det mer lönsamt att stå vid sidan av arbetsmarknaden än att faktiskt arbeta? Då gör vi fel för den enskilde, då bygger vi vårt samhälle fel och kommer inte att orka de välfärdsutmaningar och behov av stöd som finns för de som inte har arbetsförmåga. Förenkla också och gör det billigare att anställa. Det måste hänga ihop. Den som vill jobba möter den som vill anställa. Och var beredd att sänka trösklar och våga ta diskussionen om att ska alla in på arbetsmarknaden som har arbetsförmåga, ska vi få verklig full sysselsättning då kräver det många typer av jobb. Det kommer att krävas socialt engagerade företagare, som har som idé att också våga pröva den som kanske inte levt det perfekta livet. Som kanske haft drogproblem, kanske haft problem med kriminalitet, som inte skötte sin skolgång, som har svårt att umgås nära andra människor. Om vi menar att alla, utifrån egna förutsättningar, ska respekteras för sin arbetsförmåga, då hävdar jag att vi måste bejaka många typer av jobb i Sverige.

Inte jobb som ger något annat än avtalsenlig lön. Det ska vi ha. Riktiga löner man kan leva på, stå på egna ben. Men det finns andra sätt att sänka kostnaderna för arbete. Man kan sänka den skatt man betalar för nån som får jobb som kanske haft svårt att hävda sig på arbetsmarknaden. På det sättet har vi utformat stöd som både sänker arbetsgivaravgiften för den som anställer nån under 26, för nån som anställer nån som är äldre. För nån som anställer nån som kommit och är asylsökande, eller anställer nån som länge stått utanför arbetsmarknaden. För allt detta har vi utverkat stöd för att sänka trösklar för människor att faktiskt komma in i den reguljära arbetsmarknaden. Jag menar att den ansträngningen är väl värd både att fortsätta med och ta på största allsvar. Det handlar i grunden om vilket Sverige vi vill se.

Jag möter ofta de som säger ”Sänk våra kostnader för de som är våra bästa anställda, som kan få jobb nån annanstans. Jag vill ha lägre kostnader för dem”. Det är begripligt, det är okej. Vi förstår vad ni vill använda det till, ni vill höja lönen för de som har lättare att ta sig fram på arbetsmarknaden eller ha ett bättre resultat i egna företaget. Men denna regering är vald med uppdraget att se till att vi får full sysselsättning, att vi sänker trösklar för grupper som står utanför, och

som inte har lika lätt att hävda sig. Det påverkar hur vi utformar vår politik.

Mina vänner, det spelar roll vilket vägval vi gör. 2005 förtidspensionerades 5 000 svenskar som ännu inte hade fyllt 30 år. Vi stannar lite där, va? Tänk er att alla ni som står här idag, och så tänker ni en gång till, och så tänker ni att ni alla är under 30 år. Ni minns den tiden, va? Under 30 år – framtidstro. Och så tänker ni att ni alla har jobbat klart. Ingen av er ska jobba en enda dag till i livet. Tycker ni att ursäkten för det räcker med att ingen av er räknas som arbetslös, och därmed att vi inte behöver göra något åt problemet? Eller är det ett allvarligare problem som vi har anledning att utforma en politik utifrån den arbetslinje jag just beskrivit? Det var 2005. 2007 var ett historiskt år i Sverige. Historiskt många fler arbetade timmar, historisk ökning av hur ungdomar i Sverige fick arbete, historisk ökning av hur äldre kom in i arbetslivet, historisk ökning av hur utrikes födda fick arbete. En god konjunktur, en politik som sänker trösklar och bryr sig om att full sysselsättning måste innebära att vi inkluderar, att vi drar in människor i arbete – det är vår arbetslinje. Det är den politik jag nu vill gå vidare med. Det finns oro i omvärlden, det pratas om möjligen sämre tider. Då är det dags att föra ännu mer av arbetsutbudsstimulerande politik. I kommande budgetförhandlingar vill moderaterna genomföra ytterligare skattesänkningar med de jobbskatteavdrag vi redan tagit två steg, nu omfattande ytterligare 15 miljarder. Vi vill göra det på tre sätt. Vi vill ytterligare sänka trösklarna för de som inte har jobb idag när de kommer in i arbete, alltså en skattesänkning för de som tjänar allra minst. Vi vill ha en bred marginalskattesänkning för Sveriges breda låg- och normalinkomsttagargrupp, och vi vill ta ett första steg på att höja brytpunkten på den statliga inkomstskatten. Detta betyder mer pengar i plånboken för de som jobbar. Minns ni sjuksköterskorna som strejkade? De var besvikna. Många veckor sa de: Vad gav det? Minns ni vad de krävde? 1 700 kronor mer brutto i månaden. Om vi får sänka inkomstskatterna den här gången med 15 miljarder så innebär det 250 kronor mer i månaden till en sjuksköterska och lägger vi ihop alla de inkomstskattesänkningar vi gjort så är sänkningen för en sjuksköterska 1 500 – inte brutto, utan netto – varje månad. Eller ta vårdbiträdet som jobbar i äldreomsorgen, eller i den svenska vården, som får frågan: Kan du hjälpa till i helgen, vi är kort om personal? Kan du ta några extra timmar?

Hur mycket får det vårdbiträdet över i egna plånboken? Vi har om vi får genomföra det tredje steget, ökat vad de får behålla på den sist intjänade hundralappen med nästan sex kronor från 2006 fram till nu. Det är en ökad

drivkraft för att känna att eget arbete lönar sig, det är bra för den enskilde, det gör att fler arbetar och det säkerställer att vi klarar välfärdens finansiering.

Vi har utformat förslaget så att det ger mest till de som tjänar minst. Vi har utformat förslaget så att det gör att inkomstskillnaderna i Sverige minskar. Både just för att det ger mest till den som tjänar minst, och för att det ger, jobb till de som idag står utanför arbetsmarknaden. Det är det mest verkningsfulla sättet att få se ett samhälle som går bättre ihop, bättre i takt. Att man genom att fler får eget arbete också medverkar till att utjämna inkomstskillnaderna. Jag säger: Låt oss möta sämre tider med mer av arbete.

Stärk arbetslinjen, det stärker Sverige. Med den oro vi har i vår värld så prövas förutsättningarna för den ekonomiska politiken. Det finns de som säger att vi inte sett ett svårare läge än vad vi har nu. Stigande matpriser, oljepriser, oro i den finansiella sektorn samtidigt med det avmattningstendenser och inflationsimpulser i den svenska ekonomin. Det är i tider som detta som det prövas om man för rätt och ansvarsfull ekonomisk politik. Det handlar i grunden om att förstå att hushålla med skattebetalarnas pengar. Jag har varit i Almedalen förut. Det är väldigt trevligt. En del av Almedalen är att det är många som är här, ni kan se dem runtomkring här i Visbys centrala delar. Många av dem kallas lobbyister, intressegrupper. De har som idé att göra anspråk på andra skattebetalares pengar. Någon applåderade... Jag har inga problem med det. Det är en viktig del i en väl fungerande demokrati, att man ibland sluter sig samman och gör anspråk på andra skattebetalares pengar. Inget fel i det, men det är ofta det det handlar om. Möjligen finns det några ikväll som inte kom hit för att försöka få mer av andras skattepengar, utan mer har idén att jag jobbar och undrar vad ni gör med mina skattepengar. En och annan känner kanske igen sig... Det kan tänkas bli intressant för er att ställa frågan vem som är bäst att hushålla med mina skattepengar. Vem är det? Jag har ett tips att kolla, och det är att ni går runt och ställer frågan till alla de som finns här och vill göra anspråk på andras skattepengar. Vem anser de är svårast att övertyga – person och parti i svensk politik – för att få loss alla de där pengarna som de vill ha till det de tycker är viktigt? Jag vet inte vad svaret blir, men det kan vara en bra person eller ett bra parti att företräda just ert intresse av att det inte förslösas för mycket skattepengar på sånt som ni kanske inte tycker är allra viktigast.

Jag vill vara tydlig med vad jag såg som en bärande del av förnyelsen av moderaterna, kanske den allra viktigaste delen. Ekonomisk politik måste gå

ihop. Man måste ha förmåga att långsiktigt bära ansvar för de offentliga finanserna om man någonsin ska uträtta något bra för människor i det här landet. Det bygger på en inställning att pröva varenda skattekrona lika hårt som en annan. Man ska veta att vill man göra anspråk på skattebetalarnas pengar så kommer man att möta frågor och krav på analys. Man ska veta att kommer man in i regeringskansliet stöter man på en moderat som kommer att ha synpunkter på hur mycket skattepengar ska an vändas till olika verksamheter. Och jag vill vara klar på en punkt: Det spelar ingen roll vad det står på lappen till vem pengarna ska skickas. Vi har på det sättet ingen särskild idé om att man får slösa med pengar bara det står rätt sak på lappen. Alla skattekronor ska ha samma tuffa prövning, det är mitt löfte till alla er som kom hit ikväll och undrade om det fanns någon som är bra på att hushålla med mina skattepengar. Detta kommer nu att spela roll. Sverige har faktiskt på det sättet ett bättre läge än många andra. Lyssna hur det låter över Europa, över världen. Det många har är underskott när de ska möta sämre tider.. Vi har överskott i våra offentliga finanser. Det är kvittot på att man hållit hårt i skattepengarna och att de nu finns kvar för att möta sämre tider. Det är så vi rustar Sverige för vad som kan bli sämre tider. Det är så vi rustar oss för den förändring av Sverige som vi ser. Fler som blir äldre, ökade anspråk på bra välfärd för yngre, bättre skola. Det kan bara gå ihop om vi är bättre på att ta ansvar för våra offentliga finanser.

Då finns nån som säger: Har ni inte lite problem med opinionssiffrorna? Va? Jag kan säga att jag har fått den frågan 11 800 gånger de senaste två åren. Mitt besked är att val avgörs på valdagen. Vi tror på det vi gör, vi tror på Sverige. Vi bygger och rustar detta land starkt för det som ska komma och jag vill gärna säga att det här med opinionssiffror är inte det enda som sjunker. Statsskulden sjunker. Skattetrycket sjunker. De offentliga utgifterna sjunker. Ohälsotalen sjunker. Antalet som lever i utanförskap sjunker. 2010 avgörs valet, inte en dag före det. Då ska vi ställa frågan vem som är bäst på att rusta Sverige starkt för tiden efter 2010. Det är idag juli, det är 2008. Om ett år kommer jag tillbaka. Jag hoppas det... Jag hoppas att ni kommer tillbaka. Ta med en vän. Då kommer det att vara lördag. Då kommer jag att stå här. Då står vi väldigt nära inför ett av mänsklighetens största beslut. Då står vi väldigt nära frågan om vi får på plats ett internationellt klimatavtal i Köpenhamn på hösten 2009. Jag har lärt mig att respektera att vårt sätt att leva inte är långsiktigt hållbart, jag har förstätt att vår värld har feber och att det krävs politiskt ledarskap för att göra något åt det. Vi har kunskapen, vi kan ställa om. Kan ni göra något? Ja, det kan ni. Ni kan fundera över hur ni lever. Ni kan välja sätt som minskar er klimatpåverkan. Kan

Sverige göra något? Ja, det kan vi. Och vi gör redan mest nästan av alla. Vi har infört de styrmedel, de CO2-skatter och åtgärder som andra fortfarande talar om som omöjligt. Det har vi gjort. Vi nöjer oss inte. Vi ska göra mer, visa ledarskap och gå före. Men vi kan inte lösa det själva. 0,2 procent av världens växthusgasutsläpp kommer från Sverige. Jag är ledsen, vi är jätteduktiga, men 99,8 står vi inte för, och då räcker det inte att vi gör jobbet. Kan EU göra jobbet? Ja, jag hoppas det. Jag hoppas att vi ska få på plats en europeisk överenskommelse i höst som visar att 27 länder kan visa ledarskap, ta på sig åtaganden att börja minska växthusgaspåverkan redan nu. Men inte heller det räcker – hela EU står bara för 14 % av världens växthusgasutsläpp. Det är dessutom en sjunkande andel. Räcker inte Kyotoavtalet? Det som samlat ihop de länder i världen som vill minska klimatpåverkan. Inte heller det förslår. Hela Kyoto-kretsen står bara för 30 % av världens växthusgasutsläpp. Denna utmaning mot mänskligheten måste vi möta tillsammans. Det duger inte att världens största utsläppsländer, Kina och USA, tar varandra i armkrok och lovar varandra att inte behöva göra ansträngningar och skickar bördan på oss andra.

Nästan hälften av växthusgasutsläppen står dessa två länder för ensamma. Sverige må vara litet, vår röst kanske inte bär hela vägen, men jag lovar att göra allt vi kan för att visa ledarskap, för att trycka på och se till att vi får en överenskommelse på plats. Tro inte att det kommer att vara enkelt. Lyssna på alla som säger ”Jag tycker att det är angeläget att nån annan löser problemet”. Jag tycker att det är angeläget att vi finns på plats och möter denna utmaning mot mänskligheten. Kommer ni tillbaka denna lördag i juli nästa år, hoppas jag kunna berätta hur det ska gå till och vad Sverige ska göra för att kunna påverka.

Tack för att ni kom i kväll.

Taggar

2000-tal, 2008, Almedalen, Man, Moderaterna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/fredrik-reinfeldt-almedalstal-2008>